

Årsmelding for Norsk folkemusikklag

For perioden årsmøtet 2018 – årsmøtet 2019

Årsmeldingen følger som vanlig arbeidsperioden til det nåværende styret, dvs. fra årsmøtet 2018 til årsmøtet 2019. Derimot følger regnskapet kalenderåret.

Styremedlemmer og tillitsvalgte

Leder: Bjørn Aksdal, Trondheim

Nestleder og seminaransvarlig: Per Åsmund Omholt, Rauland

Skriftredaktør: Sveinung Søyland Moen, Sand

Medlemsansvarlig og kasserer: Anne Svånaug Blengsdalen, Kongsberg

Styremedlem: Sigrid Randers-Pehrson, Harstad

Varamedlemmer:

Første varamedlem: Leif Ingvar Ranøien, Elverum

Andre varamedlem: Anna Gjendem, Volda

Revisor: Siri Mæland, Trondheim

Valgkomité:

Hans-Hinrich Thedens, Oslo

Ragnhild Furholt, Bø/Rauland

Ansvarfordelingen i styret

Under konstitueringen av styret i Oslo 31. mai gikk styret gjennom lagets arbeidsoppgaver og fordelte det praktiske ansvaret for disse oppgavene mellom styremedlemmene. Lederen er den eneste som er direkte valgt av årsmøtet og er således hovedansvarlig for styrets arbeid overfor årsmøtet.

Per Åsmund Omholt er hovedansvarlig for seminaret og ble nå i tillegg konstituert som lagets nestleder. Sveinung Søyland Moen er redaktør for Musikk og tradisjon og Anne Svånaug Blengsdalen er kasserer og hovedansvarlig for kontakten med medlemmene. Sigrid Randers-Pehrson har vært styremedlem, men har ikke hatt anledning til å delta på styremøtene. Hun har nå på denne bakgrunn bedt om å bli fritatt fra dette vervet.

Lederen kaller inn til styremøtene og er hovedansvarlig for sakspapirer. Han er i tillegg hovedansvarlig for årsmøtepapirer. Referatskrivingen går på omgang mellom de øvrige styremedlemmene.

Økonomien og driften av laget

NFL hadde fram til og med 2015 hatt en avtale med Stiftinga for folkemusikk og folkedans om levering av sekretærtjenester. Tjenestene innbefattet regnskapsføring og andre administrative oppgaver. Stiftinga sa imidlertid opp denne avtalen fra og med 2016. Styret valgte da å engasjere regnskapsbyrået Soldi når det gjaldt regnskapsdelen, mens de øvrige sekretæroppgavene ble fordelt mellom styremedlemmene. Dette førte til en god del ekstra arbeid for styremedlemmene, samtidig som det kostet en god del å benytte et profesjonelt regnskapskontor. Det som gjorde denne saken ekstra vanskelig var at Stiftinga uten forvarsel vedtok at man fra og med 2017 ikke lenger ville gi støtte til driften av NFL, men kun til utgivelsen av skriftet etter søknad. Lagets økonomi ble derfor dramatisk forverret i 2017. Enda verre ble økonomien etter at Stiftinga rett før årsmøtet 2018 skulle starte, varslet at man i framtiden heller ikke ville støtte utgivelsen av Musikk og tradisjon.

Styret i NFL har de siste årene måttet bruke mye tid og ressurser på å finne en løsning når det gjelder lagets økonomi. Dette har ført til en god del ekstra arbeid for styremedlemmene, samtidig som det kostet en god del å benytte et profesjonelt regnskapskontor. For å spare penger gjorde styret i november 2017 vedtak om å si opp avtalen med regnskapsbyrået, og etter 1. april i 2018 har styret selv tatt på seg oppgaven med å føre regnskapet. Styremedlem Anne Svånaug Blengsdalen har hatt ansvaret for regnskapsføringen på vegne av styret.

Vi søkte også Norsk kulturråd om støtte til driften av Norsk folkemusikklag og mottok den svært hyggelige beskjeden om at kulturrådet hadde tildelt laget kr. 100.000 i driftsstøtte for 2018. Det må søkes om denne støtten for hvert år, og vi fikk i desember 2018 tilsagn om kr. 102.000 i driftsstøtte for 2019.

Dessverre fikk vi en negativ beskjed når det gjelder den tidligere publiseringsstøtten til Musikk og tradisjon fra Norges Forskningsråd. Dette tilskuddet har vært søkt av Novus forlag. Fram til og med 2017 har vi mottatt kr. 50.000 i publiseringsstøtte. Denne støtteordningen ble fra og med 2018 omorganisert og redusert og overført til et nytt organ med navn CERES. Musikk og tradisjon var dessverre et av de skriftene som da falt utenfor støtteordningen. Vi har prøvd å finne ut årsaken til dette, men det gis ikke begrunnelser for vedtakene. Som en overgangsordning fikk vi tildelt drøyt kr. 41.000 i publiseringsstøtte fra Forskningsrådet til 2018-utgaven av skriftet. Men fra og med 2019 mottar vi ingen publiseringsstøtte.

Etter et telefonmøte med Stiftinga for folkemusikk og folkedans søkte vi høsten 2018 igjen Stiftinga om støtte til Musikk og tradisjon. Vi fikk da beskjed om at man ikke ville behandle en slik søknad uten at vi først hadde undersøkt muligheten for tidsskriftstøtte fra Norsk kulturråd, noe som ga negativt svar. I tillegg krevde Stiftinga at vi gikk ut til institusjoner og organisasjoner på folkemusikk- og folkedanssektoren og ba om et tilskudd for å redde Musikk og tradisjon. Styret i NFL sendte da et brev til disse og spurte om man ville tegne et såkalt støtte-medlemskap for 2019 og evt. for 2020. Vi fikk positivt 11 positive svar, som samlet utgjør kr. 36.000. Vi har foreløpig fått lovnad om kr. 19.000 i støtte for 2019.

De pengene som laget trenger til å få gitt ut Musikk og tradisjon i 2019, ut over de midlene som er kommet inn gjennom støtte-medlemskap eller er dekket inn på andre områder, har vi søkt Stiftinga for folkemusikk og folkedans om. Vi håper på å motta svar på denne søknaden innen årsmøtet.

Styremøter

Det har i denne perioden vært holdt fire ordinære styremøter; i Oslo 12. mars i tilknytning til årsmøtet, i Oslo 31. mai i tilknytning til det ekstraordinære årsmøtet (konstituerende møte), i Oslo 4. september og i Bø 1. november i anledning jubileumsseminaret. I tillegg har det vært holdt tre styremøter via skype for business; 5. april. 2018 og 4. januar og 11. februar 2019. Det ble behandlet i alt 26 saker under disse styremøtene, mens det i hele 2018 ble behandlet 28 saker.

Styret legger vekt på å holde utgiftene knyttet til møtevirksomheten på et lavest mulig nivå. Vi vil derfor takke FolkOrg, Nasjonalbiblioteket i Oslo og Universitet i Sørøst-Norge, Campus Bø for gratis lån av møterom.

Årsmøtet 2018

I 2018 ble årsmøtet og seminaret for første gang holdt hver for seg. Årsmøtet fant sted på Nasjonalbiblioteket i Oslo 12. mars, men fikk et uventet utfall. Rett før årsmøtet skulle starte fikk vi beskjed fra Stiftinga for folkemusikk og folkedans at man uten noe som helst forvarsel hadde vedtatt at man i framtiden ikke ville støtte utgivelsen av Musikk og tradisjon. Dette ville få store økonomiske konsekvenser for laget og skriftet, og førte til at styret verken hadde tid til å kunne legge fram et revidert budsjett eller arbeidsprogram for årsmøtet. I tillegg trakk valgkomiteens kandidat som nytt styremedlem seg på grunn av den situasjonen som hadde oppstått etter vedtaket i Stiftinga. Det ble derfor gjennomført et redusert årsmøte, hvor budsjett, arbeidsprogram og valg ble utsatt. Årsmøtet vedtok deretter følgende uttalelse:

Straks før årsmøtet ble styret i NFL gjort kjent med at styret i Stiftinga for folkemusikk og folkedans (SFF) har vedtatt å fjerne støtten til skriftet Musikk og tradisjon (MoT) fra og med 2018. Dette har skapt en svært usikker situasjon mht. til hvorvidt skriftet og driften av laget kan videreføres. MoT er det eneste vitenskapelige skriftet innenfor folkemusikk og folkedans-forskning i Norge. Vedtaket i stiftinga kan få alvorlige konsekvenser for denne enestående publikasjonskanalen for forskning og forskningsformidling innen feltet. Årsmøtet oppfatter denne situasjonen som så dramatisk at styret ble bedt om å innkalle til ekstraordinært årsmøte for å vurdere lagets og skriftets videre skjebne.

Ekstraordinært årsmøte ble avviklet på Nasjonalbiblioteket i Oslo 31. mai. Her ble nytt budsjett og arbeidsprogram vedtatt, og valget ble gjennomført. I tillegg ble den økonomiske situasjonen til laget viet stor plass, og det kom flere gode innspill om saken. Det var enighet

om at den vanskelige økonomiske situasjonen for laget og spesielt skriftet Musikk og tradisjon vil være tema også under årsmøtet i 2019.

Regnskapet

Regnskapet for 2018 viser et driftsunderskudd på kr. 26 635,41 (underskudd på kr. 17.273 i 2017). Dermed er egenkapitalen pr. 31. desember 2018 på kr. 71 739,93 (kr. 90.978 i 2017).

Driftsunderskuddet i 2018 skyldes først og fremst at vi mistet støtten til Musikk og tradisjon (MoT) fra Stiftinga for folkemusikk og folkedans. Vi har derfor vært nødt til å sikre driften av laget ved å ta midler fra egenkapitalen.

Jubileumsseminaret i 2018 gikk over to dager. Vi søkte Rådet for folkemusikk og folkedans om kr. 40 000 i støtte og fikk kr. 20 000. Til tross for god påmelding, viste resultatet et underskudd på kr. 11.490.

Av økonomiske årsaker ble avtalen med regnskapsbyrået ble sagt opp med virkning fra 1. april 2018.

Etter at Novus overtok som forlag for Musikk og tradisjon (MoT), har de også ført separat regnskap for skriftet. Det finnes en skriftlig avtale mellom Norsk folkemusikklag og Novus om utgivelsen av skriftet og økonomien knyttet til dette. Novus tar inn medlemspengene på vegne av laget og sender ut skriftet til medlemmene. En del av medlemspengene går til å dekke utgivelsen av skriftet. Resten av medlemspengene blir stående på en egen konto hos Novus og fungerer som en sikkerhet knyttet til ekstraordinære utgifter eller manglende støtte til framtidige utgivelser. Styret kan imidlertid når som helst be om å få overført hele eller deler av denne summen til lagets konto. Summen på kontoen vår hos Novus forlag pr. 31. desember 2018 er kr. 16 692,99 (kr. 23.975,78 i 2017).

Fra 2019 får vi ingen støtte til MoT fra Forskningsrådet/CERES eller SFF.

NFL har høsten 2018 gjennomført en støtteaksjon for MoT for 2019 og 2020 som har resultert i kr. 36.000 for 2019. Dette er en støtte av stor både økonomisk og symbolsk verdi.

Medlemmer

Antall medlemmer i Norsk folkemusikklag i 2018 hadde en hyggelig økning i løpet av siste periode. Pr. 1.1.2018 hadde laget 116 medlemmer. Tilsvarende tall for i fjor var 112. Antallet medlemmer fordeler seg på 93 personlige medlemmer, inkludert studentmedlemmer, familiemedlemmer og 4 æresmedlemmer, i tillegg til 23 institusjonelle medlemmer. Nålevende æresmedlemmer i laget er Jan-Petter Blom (1998), Sven Nyhus (1998), Ingrid Gjertsen (2016) og Egil Bakka (2018).

ICTM

Norsk folkemusikklag (NFL) representerer gjennom styret den norske nasjonalkomiteen for International Council for Traditional Music (ICTM), og NFL står som «corporate member» i organisasjonen.

Organisatorisk plass

Norsk folkemusikklag er åpen for alle former for samarbeid med andre folkemusikk- og folkedansorganisasjoner. Fram til nå har laget ønsket å stå som en egen selvstendig organisasjon, bl.a. fordi laget har en klar akademisk profil med et faglig tidsskrift på nivå 1.

Samarbeid med utdanningsinstitusjonene

I NFL har det lenge vært diskutert hvordan våre seminarer i større grad kan være et forum for studenter innen folkemusikk og folkedans. Etter jubileumsseminaret til NFL i Bø i november 2018 kom det et initiativ fra studentene Karolina Westling og Sigrid Stubsveen om å etablere et forskerforum for studenter. Dette førte til at Norsk folkemusikklag inngikk et samarbeid med de mest sentrale utdanningsinstitusjonene innen folkemusikk og folkedans; Ole Bull Akademiet, Universitetet i Sørøst-Norge campus Rauland og Norges Musikkhøgskole.

I forkant av NFLs årsmøte og seminar i 2019 arrangeres det derfor for første gang en samling for studenter i det nyetablerte **Ungt Forskerforum i Folkemusikk og Dans**. På onsdag 20. og torsdag 21. mars holdes det en todagers samling på Slottsbiblioteket i Nasjonalbiblioteket. Dette skjer i samarbeid med CEMPE (*Senter for fremragende utdanning i musikkutøving*). Her vil studenter presentere sine pågående prosjekter, og i tillegg inviteres tidligere masterstudenter til å presentere sine ferdige arbeider. Forumet er åpent for alle som vurderer å ta, tar eller har tatt mastergrad innen norsk folkemusikk. Stipendiater er også velkomne.

Nok et initiativ kom etter et møte mellom Jo Asgeir Lie (Ole Bull Akademiet), Stian Roland (Folkemusikkstudiet på Rauland) og Unni Løvlid (Norges musikkhøgskole) der de diskuterte utvikling av samarbeid og informasjonsflyt mellom utdanningsinstitusjoner innen folkemusikk i Norge. Resultatet ble at en årlig samling som knyttes til seminaret til NFL. På lørdag 23. mars inviteres det til en samling for alle som underviser på høgskole/universitetsnivå innen folkemusikk og –dans. Dette gjennomføres for første gang i 2019 som et pilotprosjekt.

Skriftet «Musikk og tradisjon»

Norsk folkemusikklags tidsskrift *Musikk og tradisjon – tidsskrift for forskning i folkemusikk og folkedans*, kommer ut med ett nummer per år, og blir utgitt av Novus forlag. Det er et fagfelleurdert vitenskapelig tidsskrift som ligger på nivå 1 i Universitets- og høgskolerådets system for registrering av publiseringskanaler.

Fra 2016 har hele styret i Norsk folkemusikklag inngått i redaksjonen for skriftet. Redaksjonsrådet har, som foregående år, bestått av Egil Bakka, NTNU, Trondheim; Jan-Petter Blom, Universitetet i Bergen; Tellef Kvifte, Universitetet i Sørøst-Norge, Rauland; Dan Lundberg, Svenskt visarkiv, Musikverket, Stockholm; Niklas Nyqvist, Finlands svenska folkmusikinstitut, Vasa; Astrid Nora Ressem, Nasjonalbiblioteket, Oslo og Lisbet Torp, Musikmuseet, København.

Musikk og tradisjon nr. 32 (2018) kom ut i desember 2018. Nummeret er på 222 sider og inneholder følgende fagfelleverderte artikler: Åshild Watne og Kristian Nymo: «Der æ so vent å vestoheio – Intonasjon i et gammelstev fra Setesdal», Bjørn Sverre Kristensen: «Trommeslåtter med ujevne taktarter – et tolkningsforsøk» og Anne Svånaug Blengsdalen: «Den enes død, den andres brød – Kampen om (ene)rett til musikkoppvarning på 1700-tallet». Skriftet markerte òg 70-årsjubileet til Norsk folkemusikklag med følgende artikler: Bjørn Akسدal: «Norsk folkemusikklag 70 år 1948–2018», Anne Svånaug Blengsdalen: «Seminarene – vitenskaplige metoder, teorier og hypoteser som grunnlag for debatt» og Sveinung Søyland Moen: «Musikk og tradisjon – «ikkje berre stensilerte lefser»». Nummeret hadde også en bokanmeldelse: David G. Hebert anmeldte «Historical Sources of Ethnomusicology in a Contemporary Debate» med redaktører Gerda Lechleitner, Susana Sardo, Susanne Ziegler og Ingrid Åkesson. Skriftet inneholder som vanlig konferanserapporter og sammendrag av folkemusikkrelaterte masteroppgaver.

Tidsskriftet markedsfører seg gjennom Norsk folkemusikklags hjemmeside og Facebookside, Novus forlag, direkte informasjon vi e-post og gjennom uformelle kontakter. Som i 2017 ble skriftet i 2018 også promotert gjennom Norsk folkemusikklags stand på Landskappleiken, der eldre nummer av skriftet ble solgt. Nummeret er også tilgjengelig som elektronisk skrift fra Novus forlag sine hjemmesider for elektroniske skrift: ojs.novus.no.

Norsk folkemusikklags jubileumsseminar 2018

Norsk folkemusikklag sitt årlige seminar gikk av stabelen ved Universitetet i Sørøst-Norges campus i Bø i Telemark torsdag 1. og fredag 2. november. Dette var også jubileumsmarkering for laget – laget ble som kjent 70 år i 2018. Seminaret, som hadde økonomisk støtte gjennom prosjektmidler fra Rådet for folkemusikk og folkedans, var godt besøkt; i alt 40 deltakere var samlet i Bø.

På seminaret ble fokus satt på det som har vært en av lagets hovedpilarer gjennom tidene, nemlig forskningen på folkemusikken og folkedansen. Utgangspunktet for den faglige delen var spørsmål som: Hva har forskning og innsamling hatt å si for den levende folkemusikken og –dansen ute i miljøene i dag? Kan det pekes på konkrete effekter? Videre: Hva er status for forskningen på feltet i 2018? Er det rom for forskning på folkemusikk og-dans innen de institusjonene som har eller burde ha slik aktivitet? Når vår sektor opp i kampen om

midlene? Blir det utdannet tilstrekkelig med forskere, og hva slags kompetanse kreves? Hva bør det egentlig forskes på?

Seminaret samlet aktive forskere, utøvere og formidlere fra Norge og Norden. Etter at Per Anders Buen Garnås hadde satt forsamlingen i stemning med slåtten «Jårånnatten», innledet professor Mats Johansson fra Universitetet i Sørøst-Norge med temaet "Folkemusikkforskningen i dag: Samfunnsmessige, økonomiske og institusjonelle vilkår. Kompetansekrav og skoloring." Foredraget ble fulgt opp av dosent og arkivleder ved Svenskt Visarkiv, Dan Lundberg, som tok utgangspunkt i det han kalte "arkivloopar", altså hvordan innsamlet materiale kan få tilbakevirkende kraft med tanke på bruk og utøving av folkelige musikkformer. Lene Halskov fra Dansk Folkemindesamling ga så tilhørerne et innblikk i til dels vanskelige tider for innsamling og forskning i Danmark i perioden fra 1960 til i dag. Første dag ble avsluttet med et engasjerende kåseri om NRK-arkivet av programleder Leiv Solberg.

Før jubileumsmiddagen ble det holdt en boklansering: Gunnar Stubseids *Legendariske hardingfeler* ble presentert for forsamlingen av forfatteren sammen med representanter fra forlaget.

Seminaret samlet seg så til jubileumsmiddag i Campus Bø's personalkantine med buffet, med en videohilsen fra kulturminister Trine Skei Grande og hilsninger fra blant annet FolkOrg og Rådet for folkemusikk og folkedans. Utdrag fra en fersk artikkel om lagets historie ble lest av lagets leder Bjørn Aksdal. Under middagen underholdt også en gruppe folkemusikkstudenter fra Rauland. Middagen ble ledet av Kristian Ihle Hanto. Kvelden fortsatte med sosialt samvær.

Dag to av seminaret ble innledet av professor emeritus Egil Bakka ved NTNU med et innsiktsfullt og engasjerende foredrag om danseforskning. Deretter satte seniorforsker Ola Berge fra Telemarksforskning søkelyset på tematikk for framtidig forskning. Det siste var også utgangspunktet for en avsluttende paneldebatt ledet av Mats Johansson der Dan Lundberg, Lene Halskov Hansen, Bjørn Aksdal, Egil Bakka og Ola Berge var deltakere.

Nytt hedersmedlem i laget

Under lagets jubileumsmiddag i Bø ble Egil Bakka utnevnt til hedersmedlem i Norsk folkemusikklag. Lagets leder, Bjørn Aksdal leste opp styrets begrunnelse for utnevnelsen. Bakka kvitterte med å si noen ord om arbeidet sitt og forholdet sitt til laget.

Egil Bakka er det femte hedersmedlemmet i Norsk folkemusikklag. Fra tidligere er Reidar Sevåg (død 2016), Jan-Petter Blom, Sven Nyhus og Ingrid Gjertsen utnevnt til hedersmedlemmer.

ICTM-konferanse i Norge

Vi har tidligere tatt kontakt med Gisa Jähnichen, som er leder for ICTMs studiegruppe for folkemusikkinstrumenter, for å sondere muligheten for at Norsk folkemusikklag kan bidra til å arrangere en konferanse i denne studiegruppen i Norge, fortrinnsvis i Rauland. Vi fikk svar fra Jähnichen om at det er først i 2021 at det kunne være aktuelt å legge en konferanse (symposium) til Norge. Den økonomiske situasjonen og fremtiden til laget har imidlertid vært såpass usikker at det har vært vanskelig å kunne prioritere å følge opp denne saken før situasjonen er noe mer avklart. Vi avventer også fortsatt et noe mer klargjørende svar fra studiegruppen før vi kan ta stilling til om dette kan bli en realitet.

Arkivmateriale

Etter at Stiftinga for folkemusikk og folkedans varslet at man ikke lenger ønsket å ha sekretariatsfunksjonen for Norsk folkemusikklag har styret måttet ta stilling til hvor lagets arkivmateriale skal oppbevares for fremtiden. Styret kom fram til at Nasjonalbiblioteket (NB) vil være det klart beste alternativet og har derfor inngått en skriftlig avtale med Nasjonalbiblioteket ved seksjonsleder Richard Gjems om overlevering av dette materialet.

Det som leveres til Nasjonalbiblioteket er hovedsakelig korrespondanse, samt diverse papirer knyttet til bl.a. administrasjon, styrets virksomhet, ICTM, skriftet og seminarene. Materialet er nå ferdig pakket og ligger klar til å bli sendt til Oslo.

Informasjonsarbeid

Styret fikk i 2016 laget en roll-up og en informasjonsfolder om lagets aktiviteter som styremedlemmene har hatt med seg på ulike arrangementer for å markedsføre NFL. Begge deler ble presentert for første gang under Folkelarm i Oslo i november 2016. Under Landskappleiken i Trysil i 2018 hadde styret, i likhet med på Røros året før, en egen stand. Her la vi ut en del eksemplarer av restopplaget av de eldre utgavene av skriftet vårt til salg for sterkt nedsatte priser. På denne måten fikk vi solgt en del skrifter, og vi fikk samtidig et lite tilskudd til lagets økonomi. Dessverre hadde ikke styret denne gang kapasitet til å ha en stand om lagets virksomhet under Folkelarm 2018 i Oslo.

Styret har også prøvd å benytte Facebooksiden vår for å spre informasjon om lagets aktiviteter. Facebooksiden er i skrivende stund likt av 367 personer. Vi har også sendt ut to informasjonsskriv til lagets medlemmer hvor vi har gjort rede for den vanskelige økonomiske situasjonen i laget og hva styret har gjort for å bedre denne.

Laget har også en egen hjemmeside, som vi av ulike årsaker dessverre ikke har maktet å benytte slik vi ønsket. I tillegg har det vært en del tekniske utfordringer med hjemmesiden. Styret har derfor satt av midler til å få laget en ny hjemme side i 2019. Vi håper på å nå flere interesserte potensielle medlemmer gjennom den nye, oppdaterte hjemmesiden vår. Adressen til hjemmesiden vår er: www.norskfolkemusikklag.no

Sluttord

Styrelederen vil til slutt takke styremedlemmene og andre tillitsvalgte i laget for godt og samvittighetsfullt arbeid. Jeg vil også takke innleiderne på seminaret, bidragsyterne i skriftet og de økonomiske støttespillerne våre; Norges Forskningsråd og Rådet for folkemusikk og folkedans. Vi vil også takke våre gode samarbeidspartnere det siste året; spesielt Novus forlag, Nasjonalbiblioteket, FolkOrg og Universitetet i Sørøst-Norge v/Campus Bø.

For Styret i Norsk folkemusikklag,

Trondheim, 26. februar 2019

Bjørn Akسدal

leder